

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare...

Abonamente pentru Anst...
Pe un an 24 cor., pe 6 mese
12 cor., pe trei luni
8 cor., pe două luni
4 cor., pe o lună
Pe un an 40 franci, pe 6
luni 20 fr., pe trei luni 12
8 fr., pe două luni 8 fr., pe un
an 40 franci.
Se primumeră la toate
cile postale din țara și
afară și la d-nii colectori
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața
Sargul Inului Nr. 30, etaj
I. Pe un an 20 cor., pe 6
luni 10 cor., pe trei luni 6
6 cor., pe două luni 4 cor.,
pe o lună 3 cor. — Un
pliar 10 bani. — Atât abo-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Senzorii nerrancate nu se
primesc.
Manuscrisele nu se restituie.
INSERȚATE
Se primumeră în Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SPOURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
W. Augenthaler & Emmerich
Leder, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Orpeltik,
In Budapesta la A. V. Golber-
gor, Khatem Bornat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-körút
Prețul inserțiunilor: o serie
garantată pe o săptămână 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
cării. — RECLAME pe pagina
5-a o serie 20 bani.

Nr. 267.

Brașov, Joi 10 (23) Decembrie

1909.

„Liga națională a păcii prin drept“.

D-l prof. Nicolae Iorga a primit această scrisoare:
Domnule! Lucrarea d-voastră: „Les Hongrois et la Nationalité roumaine“ m'a mișcat într'un mod deosebit. Ceia ce expuneți d-voastră acolo e... și admir liniștea și demnitatea pe care o păstrați față de... Ele ar fi meritat o filipică de o asprime cu totul alta. Eu roșesc de rușine, că un German a jucat tristul rol de procuror în procesul împotriva doamnei Vlad; eu roșesc că Austria germană a arătat aceiași intoleranță față de d-voastră și compatrioții d-voastră, ca și Ungaria, a cărei megalomanie este proverbială.

E adevărat că Germania (sau, mai bine Prusia — cea ce nu este același lucru —) s'a făcut vinovată de crime, asemănătoare cu acelea pe care le expuneți d-voastră, în Posnania contra Polonilor, în Sleswig contra Danezilor. Le urăsc nu trai puțin decât crimele Polonilor contra Rutenilor; ale Rușilor contra Finlandezilor, ale Englezilor contra Irlandezilor etc. Broșura d-voastră deșteaptă în mine o idee, la care țin de mult timp. N'am putea noi întemeia o Ligă a popoarelor asuprite, sau mai de grabă, o Ligă națională a păcii prin drept, ale cărei principii ar fi cele următoare:

1) Pacea universală nu se poate întemeia pe starea de lucruri de astăzi, ținând seamă că Statele actuale nu sunt decât rezultatul unui lung șir de brutalități și de nedreptăți de veacuri ori numai de curândă vreme.

2) Pacea universală nu poate să fie întemeiată decât pe drept (dreptul de existență individuală și națională, dreptul libertății de conștiință, de credință, de naționalitate, dreptul de adunare și de federație a tuturor indivizilor și organismelor sociale, care simt o rudenie sau o simpatie naturală).

3. Din acest punct de vedere harta actuală a Europei este o monstruositate,

care n'are măcar scusa de a fi rezultatul unei evoluțiuni istorice îndelungate.

4) Deosebirea între politica de ieri și cea de azi este că-aceia avea ca punct de sprijin forța brutală, și aceasta are dreptul. De aceia istoria trecută era un șir de lupte, de cuceriri, de apăsări, istoria viitoare va fi cronică a faptelor mari ale spiritului omenesc, a științei, a tehnicei, a înfrățirii popoarelor.

5) Un popor liber și care e stăpân pe toate energiile sale materiale și spirituale, va fi un membru mai prețios al umanității, decât un popor asuprit și persecutat, ale cărui cele mai bune energii sunt risipite în încercări de dezrobire și de apărare.

6) Pentru aceea Liga națională a păcii prin drept ia sub speciala sa ocrotire toate naționalitățile asuprite, din care câteva nici măcar nu sunt deșteptate la conștiința existenței și drepturilor lor.

7) Cu toate că preconizează pacea, Liga nu vede scăparea popoarelor într'o desarmare prea de vreme. Ea crede că aceasta va fi urmarea firească și de nelăturat a federațiunii națiunilor libere, care federațiune se va forma negreșit în momentul când fiecare stat va renunța la brutalizarea celorlalte și când expresiunile de stat și de națiune sau patrie vor fi identice.

8) Liga va denunța conștiinței universale a omenirii toate actele de asuprire națională, precum de pildă, brutalizarea Polonilor și Danezilor în Germania, a Finlandezilor în Rusia, a Irlandezilor în Marea-Britanie, a Rutenilor în Galizia... a Coreanilor și Hindușilor, a Iavanezilor etc.

„Acestea sunt, în linii mari, principiile Ligei naționale a păcii prin drept, a cărei întemeiere îmi pare o trebuință neapărată. Vă voi fi recunoscător, domnule, dacă veți binevoi să-mi comunicați părerea d-voastră asupra acestei idei. Ca organ al Ligei s'ar putea poate lua „Docu-

mentele Progresului“ care apare la Paris, Londra și Berlin.

Primiți, domnule, toate felicitările mele pentru lupta curajoasă și nobilă pe care o duceți împotriva... Dea Domnul ca simpatica d-voastră națiune să ajungă la... astfel precum o visez și eu pentru propria mea țară și astfel precum o doresc tuturor națiunilor, mari sau mici, de pe planeta noastră. Primiți, etc.

Dr. H. Molenaar.

D-l P. Carp

despre noi și despre Austria

in Camera română.

„...Domnii mei, am fost totdeauna de părere, că o politică externă serioasă, bine cugetată, nu poate să fie apanajul partidelor; nu poate să fie un câmp de războiu, pe care partidele pot să se dedea la o luptă de idei contrare; aceasta nu poate și nu trebuie să fie, pentru că o politică externă serioasă nu este bună decât atunci când gândul conducătorilor este egal cu gândul națiunii întregi. Și, ca să ajungem la aceasta, noi trebuie să ne întrebăm: care este interesul serios, care este interesul permanent, care trebuie să conducă și ideile conducătorilor și aspirațiunile conducătorilor?

D-nii mei, politica este o știință, dar politica totdeauna este și o artă, și, precum poetul nu este un adevărat poet decât atunci când el dă o formă plastică simțimentelor, idealurilor și aspirațiunilor ce zac de multe ori nebuloase în inimile noastre, tot așa și în politica externă, adevărat conducător este acela, care dă o formă practică problemelor imense de viitor cari frământă inima unui popor ce are conștiința de menirea lui. (Applauze).

Ei bine, d-nii mei, să căutăm; găsim noi oare formula aceasta care să corespundă nu numai intereselor de astăzi, dar care să corespundă intereselor permanente ale acestei țări, o formulă care ar fi de natură a apăra prezentul și a pregăti viitorul?

Dacă ne uităm la pozițiunea noastră geografică, constatăm un lucru, pe care nimeni nu-l va tăgădui. Slavi la nord, Slavi la sud, Slavi la răsărit Slavi la apus; ori unde ne-am întinde ochirea, un ocean imens de Slavi, a căror valuri bat la țârmurile noastre și amenință a ne surpa totul. Și atunci trebuie să ne opunem, căci numai acea politică poate să fie bună care slăbește puterea de expansiune a elementului slav, care ne înconjură, și în această privință noi trebuie să fim fericiți că ne putem răzumi pe dualismul slav.

Dualismul slav este reprezentat de imperiul vecin, de Austro-Ungaria și dacă ne uităm la ceea ce se petrece în statul vecin, trebuie să ajungem la convingerea că dualismul slav reprezentat prin imperiul Austro-maghiar nu poate să fie puternic, nu poate să fie așa cum îl dorim noi, decât atunci când conducerea elementelor slavone, din imperiul vecin, este încredințată elementului germano-ungar.

Să ne uităm puțin la ceea ce s-a întâmplat dincolo.

S-a anexat Bosnia și Herțegovina. Ar crede cineva la prima vedere, că era un lucru atât de firesc încât rezultatul nu ar fi trebuit să fie decât mutarea capitolului privitor la Bosnia și Herțegovina în almanahul de Gotha dela imperiul otoman la imperiul austro-ungar.

Deodată o mișcare puternică se

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Maria Cunțan, Ecaterina Pitiș, Elena Farago.

Conferință cetită de d-șoara Dr. Eleonora de Lemény în orașul nostru la 12 Dec n.

(Fine.)

Aceeaș ușurință și melodiozitate a versului, aceeaș limbă îngrijită și bogată în expresiuni neașe și mai ales aceeaș bogăție de icoane plastice, cari evocă sentimente calde ca în versurile d-șoarei Cunțan, se pot găsi și în poeziile d-șoarei Ecaterina Pitiș. O nouă calitate a d-șoarei Pitiș este un personalism mai discret — cum ar zice d-na Izabela Sadoveanu — o confesiune mai rezervată a tuturor impresiilor și simțirilor, cari preocupă pe un om, și seninătatea aceea frumoasă, plină de lumina soarelui și de mulțămirea sufletească izvorită dintr-o mare dragoste de viață.

Ochii tineri ai d-șoarei Pitiș privesc cu mai multă încredere în lumină, n-au pătruns încă atât de adânc în umbrele și întunecul vieții. Nădejdi și visări avântă sufletul d-sale; durerea și decepția, lacrimile amare ale desnădăjduirii nu le aflăm în versurile d-sale.

Dacă natura la d-șoara Cunțan este descrisă în colorii triste și melancolice,

une-ori chiar posomorite, natura, care se oglindează din Versurile d-șoarei Pitiș este senină, plină de raze de soare, veselă, este făcută pare-că din senin, din flori, din farmec. Meri ce-și cern ninsoarea, ramuri de cireș, prun, zărnăr înflorit, grădini cu cărări brodate-n flori, tufișuri de iasomie sau ochi albaștri de cicoare, cari privesc visător, mușcat și măgherani, cari răspândesc mireme-nbătătoare; o luncă de otavă, luminii de mesteacăn sau poiene verzi cu mirosul aspru de mușetel și fân cosit, holde de grâu cu maci și cicoare: iată firea, — bogată fire — cum ni se prezintă în versurile d-șoarei Pitiș, cu tot farmecul ei tainic și nelămurit. Și toată frumsețea aceasta înflorită și parfumată strălucește sub ploaie de raze fierbinți, prin cari vesel zboară fluturi să facă dragoste tainică cu flori sau ciocârlii și privighitori, cari cântă cu măiestrie. Nu uită însă tinăra poetă să amintească cu duioșie flori triste, mici, uitate-n vânt și-n grija sorții rele, pe cari într-un moment de melancolie le aseamănă cu viața sa, uitând că inima scaldată în atâtea soare și presărată cu atâtea flori trebuie să aibă și pete de umbră trecătoare, pentruca florile să-și poată primi plasticitatea frumoasă.

Mai găsim în Ghiocelul și niște scări și măracini, dar — vedeți D-Voastră — aceeași văzând ghiocelul mic și gingaș, le-a fost teamă c-o să-nghete, și plecân-

du-se spre dânsul îi muștră cu blândețe.

Fie-care șir din poezia d-șoarei Pitiș exprimă o rară iubire de natură; toate icoanele, scenele, schimbările naturii în dansa și-au aflat un cântăret plin de iubire și înțelegere. Astfel lumea externă și internă se amestecă toate norocos. Mai ales primăvara se potrivește cu sufletul d-sale tînăr și gingaș, o primăvară plină de zăpadă albă a florilor scuturate de cireși, de-asupra cărora zboară gândaci de Mai și fluturași.

Este foarte natural c-această iarnă dulce, tainică de pomi înfloriți, este plină de vis, de dor, de cântec. Vise și nădejdi de dragoste, dor de lumea largă, de libertate, cântece duioase și caprițioase de dragoste, cari îți tremură în inimă și-ți amintesc glasul fluerului de păstor, care vibrează plângător într-o seară de vară: acestea alcătuiesc cuprinsul versurilor, cari destăinuiesc simțirile și gândurile poetei, unele atât de gingașe și fine, încât îți umplu inima cu o caldă undă de dragoste.

Este interesant a observa ce deosebire în ton și concepție este între poeziile de cuprins înrudit ale d-șoarei Cunțan și ale d-șoarei Pitiș. V-duceți aminte de exclamările pline de amărăciune al d-șoarei Cunțan în Triole? Ei bine, și d-șoara Pitiș are o poezie intitulată Aș vrea, a cărei primă strofă este următoarea:

Aș vrea să fiu o rază de lună ori de stea, Să-ți lunec în odaie ușor printre perdele,

Și să mă joc zglobie pe cărți și pe hârtii, Iar tu să cași la mine, să nu mai poți să sorii.

Insuș versul e zglobiu și curat ca o rază de lună ori de stea.

Mai sunt și alte poezii în volumul Versuri, cari par a fi scrise sub influința d-șoarei Cunțan: Am fost și eu iluzii pare o imitație a poeziei Voi dragi iluzii, dulci eroi; Te-ai dus are asemănare cu frumoasa poezie a Mariei Cunțan: Te duci, de pasiți tăi mărunți..., iar Rămăi cu bine se întregeste foarte interesant prin ultimele versuri ale poeziei Singurătate de Maria Cunțan, căci la nedumerirea aproape fatalistă din Rămăi cu bine: cine sau ce poartă vină la dorurile și visele neîmplinite, cari chinuesc sufletul, Singurătatea dă poeticul răspuns:

De vină-i vulturul din zare,
Și fluturul înaripat,
Și fericirea despre care
La întunec am visat.

De vină e acea scântele
De viață și de nenoroc.
Ce-i pusă-n suflet de femeie
Cu dorul sfânt l-acelaș loc.

Asemenea d-șoarei Cunțan și d-șoara Pitiș are un șir întreg de idile și pastele, cari ne zugrăvesc în icoane răzlete viața plină de-un farmec duios și tainic dela țară. Aceste pastele și idile prin simțul fin de observație de care dau dovezi, prin bogăția în imagini fine și prin

ridică pe piețele Pragei. Se ridică Cehii în contra anexiunii. Serbia consideră anexiunea nu ca un ce firesc, ci ca o crimă de les panslavism, și constatăm că elementul slav, lăsat la propria lui impulsione în imperiul austro-ungar, nu ar dori decât un lucru, decât ca Austro-Ungaria să fie un Negotium gestor al panslavismului, iar nu un reprezentant al dualismului slav.

Fiind dat că lucrurile sunt așa, care trebuie să fie orientarea politicii noastre? Ea nu poate să fie cum a zis d-l Duca decât îndreptată către tripla alianță, dar și aci nu mă sfiesc d-le președinte, să mă ocup de o chestiune care atâta spiritele și sufletele la noi, mai ales a celor tineri, cari încă n-au experimentat imensa deosebire care este între ideal și realitate, între dorinți și posibilitate.

Alipirea noastră către tripla alianță, evident că trage după sine o amiciție strânsă cu imperiul austro-ungar; dar ni-se va obiecta: frații noștri de sânge sunt asupriți dincolo de graniți, oare aceasta nu este o piedică pentru noi de a urmări politica pe care o indicați? Eu cred că nu. Că guvernul actual și toate guvernele următoare trebuie să păstreze o neutralitate absolută față de ceea ce se petrece între Maghiari și Români. Pentru aceasta nu am nevoie de o afirmare, aceasta este chestiune de bună vecinătate și în ultima instanță de onestitate politică. Dar pentru noi, care nu suntem la guvern, cum de stăm noi nepăsători? Stau nepăsător d-nii mei, pentru că mai mândru decât orice partid, eu nu am nici o indoială de rezultatul luptei.

În ercarea de a ridica unui neam limba lui, încercarea de a surpa credința, este o încercare neputincioasă a priori. (Aplauze prelungite). Cine zice limbă nu zice numai posibilitatea de a stabili raporturi între om și om, cine zice limbă, indică cum se reflectă în inima și sufletul nostru, tot universul care ne inconjoară

Cine zice limbă, zice modul nostru de a iubi, modul nostru de a se bucura de prezent și de a pregăti viitorul prin forma ce dăm idealelor noastre. (Aplauze).

Și acei cari cred că Români vor adopta o altă formă de a iubi, de a ură, de a-și apăra prezentul și de a-și

pregăti viitorul, aceia se înșală. (Aplauze îndelung prelungite).

Și o să vadă prin experiență că se înșală și atunci când vor ajunge la această convicțiune, și atunci ne vor pune întrebarea, dacă nu e mai bine, în loc de a cerca imposibilul, să facă singurul lucru ce e posibil să se mulțumească prin dreptate a face din Români de dincolo buni cetățeni ai imperiului Austro-Ungar. (Aplauze).

La aceasta poate că vor contribui în anume momente și o frăție de arme, nu vreau să judec viitorul, dar un observator atent trebuie să înțeleagă că se pregătesc transformări în care fără voia noastră avem să fim atrași în complicațiunile europene.

Și atunci, d-nii mei, se va vedea că vechea vitejie a Românilor poate să fie fidelă fără să fie maghiară. De aceea d-nii mei, conchid: orientarea politicii noastre nu poate și nu trebuie să fie decât o alipire strânsă către imperiul Austro-Ungar...."

Nota Redacției. Am ținut să dăm în loc de frunte cuvintele d-lui P. Carp, scoțându-le de cuvinte fără doar și poate sincere și — reale!

Consistorul din Sibiu va înainta o adresă către Maj. Sa. „*Kel. Ért.*“ aduce informația, că în ședințele din săptămâna trecută ale consistoriului arhidiecezan gr. ort. a fost luat la cunoștință, cu supunere omagială, decretul prea înalt, prin care a fost anulată hotărârea Congresului, cu privire la ordonanța de catechizare — dar totodată consistorul a încredințat pe capii bisericești, ca să se îndrepte către Regele cu o adresă, în care vor informa pe Maj. Sa despre situația reală și faptică, și vor desfășura punctul de vedere al bisericești, anume că biserica privește catechizarea ca un drept intim al ei, și nu poate suferi nici un amestec al autorităților profane, în acest drept al său. Discuțiile consistorului au fost întinse și amănunțite. Prelații români vor înainta adresa lor Maj. Sa prin ministrul de culte și instrucție publică.

— O mândrie plină de încredere ne cuprinde, văzând cum autoritățile noastre bisericești și-au ales cea mai adevărată lozincă în lupta lor de apărare: a exhausta toate mijloacele, ori se poate spera un rezultat, ori nu se poate!! Neuzând de

toate mijloacele, din un motiv sau altul, am face impresia, că ne împăcăm ușor.

Héderváry și Lukács dau înainte cu »parlamentările«. Se afirmă, că dacă Lukács nu isbutește a se înțelege cu diferitele partide, numai decât ajunge Héderváry pe planul întâi, cu un cabinet extraparlamentar. »*Bud Hir.*« aduce o declarație a lui Lukács, că el are mână liberă în chestia votului universal, iar pentru bancă va face declarații serioase. Partidul constituțional pare a fi neorientat. Partidul kossuthist socoate ca o simplă încercare de noroc întreprinderea lui Héderváry și Lukács. În partidul justhlist, se face tăină. Iusth a zis că nu e bine a vorbi înainte de vreme despre negocierile cu Lukács.

— Se vorbește de-o apropiere între justhști și kossuthști.

Bancă românească în Viena. D-lor Aurel Onciul, gener. Alex. Lupu, Dr. Sterie Ciurcu, Florea Lupu și deput. N. Flondor, li s-a acordat de ministerul de interne austriac privilegiul de a înființa o societate pe acțiuni, sub numele de: »*Banca centrală română*«, cu sediul în Cernăuți și cu o filială în Viena. Capitalul de acțiuni va fi deocamdată de un milion de coroane. Indată ce reesconptul de la filiala din Viena va deveni mai mare, ea va deveni Centrală. Menirea acestei bănci e de a alimenta băncile române din Ungaria și Bucovina, deschizând acestor institute piața de bani din Viena.

E foarte probabil că Maghiarii peste puțin timp vor reuși să primească o Bancă independentă și, în acest caz, ne putem aștepta la un boicot al tuturor institutiilor de economie din Ardeal, Bănat și Ungaria, cari, și așa, le stau Ungurilor ca un spin în ochi. E aproape sigur că aceste institute nu vor mai avea credit la banca independentă maghiară, iar banca austro-ungară nu va mai exista: de aceea trebuie să ne fie binevenită ideea înființării unei bănci românești în Viena. Ea este un semn de deosebită precauțiune a bărbatilor noștri, pentru ajungerea unui viitor mai frumos. (»*Neamul Românesc.*«)

Ședințele Camerei.

Marți, 21 Dec.

Presidează Rakovszky. Puțini deputați de față; mai tot justhști.

L. Holló motivează propunerea sa pentru o adresă către Regele, cerându-se banca națională pe 1 Ianuarie 1911. Pentru formularea adresei, propune alegerea unei comisii de 21 membrii. Holló zicea: Criza se prelungește peste măsură; parlamentul trebuie să arate calea de ieșire la liman; banca națională e singurul mijloc de descurcare.

Iusth propune să fie desbătută în ordinea de zi de Miercuri, propunerea lui Holló.

Poporalul Buzáth, dorește să fie desbătută întâiu indemnitatea.

Camera hotărăște să fie luată la desbatere a doua zi, Miercuri, propunerea lui Holló. Hotărârea camerei face surprize generale. Este comentată ca un semn că negocierile între partide și între Héderváry-Lukács, s-au sfârșit cu un fiasco. Iusthști strigă: »asta-i majoritatea guvernului!« și răd.

În continuarea desbaterilor asupra chestiei dacă proiectul de indemnitate se va trimite la comisia financiară sau nu, Pilișsy, din stânga extremă, vorbește contra. »*Partidul meu, spune Pilișsy, dă sprijin numai unui guvern, care aduce banca independentă, ori cine-ar fi!*«

»*Voci: Și Héderváry sau Lukács?*«

Eitner: »*Da, și de la ei!*«

Incidente deosebite nu s-au întâmplat.

In cursul ședinței de ieri, Luni, Wewerke a venit la deputații naționaliști, Dr. Mihali, Dr. Maniu și Dr. Lucașiu, pe culoarele Camerei, stând de vorbă cu ei timp mai îndelungat.

Friedjung cja coaliția sârbo-croată.

Declarațiile lui Spalaikovici.

În ședința din urmă a curții cu juri din Viena șeful de secție din ministerul de externe din Belgrad, Spalaikovici, venit din proprie inițiativă la Viena, a făcut o serie de declarații importante, respingând în mod documentat toate acuzațiile pe cari i le-a adus lui și patriei sale d-rul Friedjung.

Spalaikovici vorbea sârbește și spune că a venit la Viena în primul rând din respectul, ce-l are pentru justiție, voind să contribuie la aflarea adevărului și și în al doilea rând pentru a contribui la ameliorarea relațiilor austro-sârbe.

Martorul declară, că toate acuzațiile aduse Serbiei sunt neexacte. Analizează documentul d-rului Friedjung, Nr. 12, conținând raportul lui Spalaikovici către Milovanovici, prin care se cer 12000 coroane pentru Croați. Spune că acest document este falsificat, dovădindu-și afirmația astfel:

»Dacă spionul care a pus mâna pe document a avut timpul să-i prescrie, ar fi avut timpul să-l și fotografieze. În al doilea rând raportul este prea lung și are Nr. 3027 din 7 Ianuarie 1907 De fapt însă luna Iunie abia ajunsese la Nr. 832 și în total rapoartele nu au ajuns decât la Nr. 1991.«

Din dovezile d-rului Friedjung, aceea cu privire la instrucțiile date de Milovanovici ministrului sârbo la Viena Simici, are numărul 5703 din 17 Aprilie 1909, pe când de fapt acum în Decembrie actele ministerului de externe abia au ajuns la Nr. 2743.

Dacă ministrul Austro-Ungariei la Belgrad, contele Forgach ar voi să meargă la ministerul de externe i-ași arăta registrul esirei hârtiilor și se va convinge de adevărul spuselor mele. Apoi, documentul vorbește de împrumutul de 90 milioane ce trebuia să se facă în curând, când de

versul lor domol și legănat cu drept cuvânt pot fi înșirate lângă pastelele și idilele lui Coșbuc și ale Mariei Cunțan, după cum o spune și d-l Borcia în darea de seamă din »*Luceafărul*«. Cu steaua, Pastorul, Garofițe, Rândunica, Idila — care mie de altcum îmi pare cam dramatică — sunt adevărate pietre scumpe ale literaturii române.

Abilitatea deosebită în mănuierea formei, care dovedește un rar talent poetic și mult simț pentru armonie, se vedește mai ales în *Gazele*, atât de bine nimerite și în ton și în subiect, și în *Sonetele* frumoase, cari pot sta alături de cele mai bune, cari s-au scris la noi. Deși nu bogate în cuprins — ici un canar, care la auzul glasului de ciocărlie își reamintește libertatea și-și înecă durerea-n cântec, colo moartea unei căprioare sprintene, cauzată prin gloțul unui vânător, sau un teiu înflorit înaintea unui bordeiu părăsit de mult, un mormânt uitat, sau altul deasupra căruia cântă o ciocărlie un cântec lin de dragoste, o scrisoare melancolică — iată cuprinsul acestor sonete, cari prin subiectivitatea lor intimă, prin cugetele și simțirile calde și gingașe și prin forma lor desăvârșită ocupă poate chiar locul de frunte în întregul volum.

Frumoase și bine nimerite sunt și variațiunile pe teme populare, mai ales *Codrul*, *Salcâmul*, ș. a.

Pastele și idile și poezii, cari imitează cântecul popular, ocupă locul de frunte și în cele două volume originale ale d-nei Elena

Farago, deși dânsa pare a se încerca mai bucuros în poezii cu versuri lungi meșteșugite, cari tratează probleme ale vieții. Dar aceste poezii, în cari d-na Farago descrie sentimente mai adânci și mai obștești și cereți despre probleme psihologice și filosofice, adese-ori rămân nelirici, ba chiar confuze și dau și stilului un aspect trudit, deși idilele și pastelele d-nei Farago implează tocmai printr-un stil mlădios, limpede și elegant.

La d-na Farago nu găsim simțul acela fin de a observa natura, ca la d-rele Cunțan și Pitiș. D-na Farago arată mai mult interes pentru viața sufletească a omului, pentru bucuriile și patimile sale. La dânsa natura numai încadrează o scenă, un idil, sau servește spre asemănare cu starea sufletului. Singură marea îi vorbește o limbă, pe care o înțelege deplin, și îi inspiră una din cele mai frumoase poezii: *La mare* — »*murmurul mormurului*« al valurilor — »*linșit*«, ca »*desmiardă urechia în șapte duiase*«, dânsa înțelege murmurul părechilor îndrăgostite, ce au rățâcit pe țărâmul »*coii*«; în nopți întunecoase, când fierb clocoțe, de te înspăimântă, iar valurile se sparg la țărâm cu urlete îngrozitoare, înțelege povestea pescarului, care moare 'n valuri. Liniștea înaintea erumperii furtunei pe mare îi pare ultima rugăciune a pescarului, iar valurile nebune, cari aleargă la țărâm în zbucium sălbatic, îi amintesc groaza nebulă a nevestii, care aleargă pe țărâm după pescarul mort. Altădată suspinul valurilor îi povestește de

mame, cari mor strângând copiii la piept, sau gemând cu înverșunare îi spun un basm despre niște flăcăi strașnici, cari au trebuit să se lupte pentru a scoate la izbândă cinstea țării.

Numai la un poet am mai aflat o atât de adâncă și interesantă pătrundere în diferitele sunete ale mării: la d-l Goga în cântecele scrise la Bordighera, care prin originalitatea ideilor și prin măreția icoanelor întrec chiar poezia d-nei Farago.

Forma poeziilor d-nei Farago variază mult: versuri cu șire lungi și rime împechiate sau încrucișate variază cu sonete, forma populară cu strofe scurte și repetări ingenioase, rapsodii cu terzine și gazele. Mai norocoasă este însă în versul legănat și melodios al poeziei populare. De-o poezie tainică și plutitoare sunt versurile:

Caer blând înșiră-te
Caer tainic spune-le,
Nu uita nici unele,
Iar tu dor sporești-le,
Să-mi urziți poveștile.

cari se întâlnesc cu șirele domnișoarei Cunțan:

Și fire lungi mereu
Se torc, se rup, se 'ncercă,
Având de caer gândul meu
Și inima-mi drept furcă,
La care dorul toarce lin

Ținându-și fusu 'n aer,
Pân' n-o mai fi în furcă în,
Pân' n-o fi pic de caer.

Asemenea foarte reușite sunt alte imitațiuni ale cântecelor populare: *Flori țârzi*, *Salcie îngemănată*, *Rândunea*, *În grădina* ș. a. Dintre idile pe lângă *Acelaș cântec* — cam căutat dramatic — de-o frumusețe deosebită este *Trecea un om pe drum*, în care totodată se vedește predilecția d-nei Farago pentru analiza subtilităților psihologice, pe cari uneori le desleagă numai un semn al întrebării.

O altă poezie frumoasă a d-nei Farago este *Libote*, în care este vorba de-o mierță în colivie, care cântând a lene și trist își amintește codrul verde și pornește a cânta cu foc doina învățată în codru, uitându-și și de firele de sarmă, cari o țin prinsă. Această poezie are multă asemănare cu un sonet al d-șoarei Pitiș, în care ne vorbește despre canarul și ciocărlia, în ambele fiind exprimat dorul după libertate.

Este un adevărat păcat, după cum observă și criticul din »*Luceafărul*«, că d-na Farago nu s-a putut încă decide a-și urma talentul pentru lirismul ușor, mai cu seamă pentru poezia populară, ci mereu se încearcă a deslega sentimente și cugete vagi și contrari, până când farmecul deosebit al poeziilor d-sale, cari se razimă de poezia noastră populară, zace tocmai în gingășia și limpezimea simțămîntelor și în versul, care ritmează atât de

fapt înpromutul se făcuse în 1906, (publicul aplaudă: președintele chiamă la ordine).

Spalaiković spune apoi că de va fi nevoie guvernul sârb va chema pe reprezentanții tuturor puterilor pentru a se convinge de veracitatea acestor depoziții.

În ce privește documentul d-rului Friedjung cu privire la instrucția dată de Milovanović ministrului Simići spune că este o insultă ordinară.

D-rul Friedjung spune apoi că Wackerle l-a autorizat să declare că chiar fără a ține socoteală de raportul lui Spalaiković e convins că există relații nepermise între Serbia și coaliția croato-sârbă.

Urmează apoi o serie de întrebări puse de d-rul Friedjung lui Spalaiković asupra activității sale în provinciile sârbe ale Austro-Ungariei. Spalaiković neagă totul. Apărătorul cere să se intervie pe lângă ambasadorul Forgach ca să cerceteze la ministerul de externe datele comunicate de Spalaiković și când s-a făcut împrumutul.

ȘTIRI.

— 9 Decembrie v.

Un vizionar... D-l C. Mille închină, după întoarcerea sa din Ardeal, aceste rânduri călduroase unui ardelean trăit în țeară:

»Vorbind de Românii de peste munți, în mintea mea a apărut o figură frumoasă și sfântă. E aceea, a lui Teofil Frâncu. L-am cunoscut în redacția »Românului« și multă vreme am fost legați și de prietenie și de comunitate de idei și de sentimente. Frâncu era un vizionar. Pentru Români el visa o patrie mare și fericită. Pentru omenire o altă lume bazată pe dreptate și pe frăție. Fost magistrat în Ardeal, de loc din țara Moșilor pe care i-a zugrăvit în chip măestru în o documentată lucrare a lui, a fost nevoit să se refugieze în România, pentru a scăpa de nu știu care prigonire a Ungurilor. Marea lui durere era că nu se poate întoarce în satul lui. Aștepta cu nerăbdare prescripția de treizeci de ani și își aduce aminte de chipul blând și iluminat al bietului Frâncu, când în sfârșit după treizeci de ani și-a putut vedea țara! Era vesel și trist—vesel fiindcă își îndeplînise visul, trist fiindcă ajuns acolo, se găsea aproape între străini. Cei bătrâni muriseră, cei de vârsta lui se răspândiseră ori îl uitaseră, iar cei tineri nu-l mai cunoșteau. Totuși era vesel. — Frate Milule, îmi zicea el, jucând pe piciorarele-i lungi și înțepente de podagră, de acum pot să mor. Și nu a trecut mult timp, când am auzit că bietul Frâncu s-a prăpădit. Era prea târziu, era de mult

mort, ca să pot să-l întovărășesc la ultimul lui locaș, unde doarme acum somnul celor drepti, fiindcă a fost în adevăr om și drept și bun și mai presus de toate om întreg.

Nu pot, dragă Frâncule, să-ți aduc flori pe mormântul tău uitat ca și tine. Cea mai frumoasă floare este însă aceasta a amintirii și asupra memoriei tale sfinte, cadă din pana mea florile acestea ale unei dulci și pioase amintiri, tot ce-ți poate da o inimă curată și care a rămas ca și tine idealistă.»

Pentru Pomul de Crăciun al întemnițaților noștri primim dela abonații noștri, d-l I. G. Babeș, directorul fabricii de postav din Azuga 30 lei și dela d-l E. Arghiriadi, director de fabrică de fier din Sinaia asemenea 30 lei. — Multe și călduroase mulțumite.

A apărut »Cunpăna« Nr. 2 revistă săptămânală scrisă de: M. Sadoveanu, D. Anghel, St. O. Iosif, Il. Chendi cu următorul cuprins: Il. Chendi. — »Viforul« d-lui Delavrancea. A. Mirea. — Crepusculul zeilor (poezie). M. Sadoveanu. — Reflexiile unui explorator, (II). D. Anghel și St. O. Iosif. — Centifolia (poezie). D. Anghel — Racovski. St. O. Iosif. — Un arivist (shiță). * Efemeride. Note și reflexii. Orice reproducere e interzisă. Numărul 30 bani. Anul 1. — Nr. 2.

— Numărul acesta e adevărata înfățișare a celor patru eminenți scriitori grupăți în jurul revistei. Pe unii îi vedem în genuri noi. Revista ia caracterul unei reviste sociale — impunându-se cu foarte sănătoase principii democratice!

Înecați în Olt. Doi economi săcui din Racoșul de jos, Kálmán Gy. și Kaicsa M. s-au dus Sâmbăta trecută cu luntrea pe Olt ca să pescuiească. După ce au crezut că au prins destul pește, au încercat să ridice mreaja, ceea-ce însă, fiind mreaja încărcată cu pești și petrii, nu le-a succedat. În decursul sforțărilor ce le-au făcut cei doi oameni, luntrea s-a răsturnat și cei doi oameni până să le vie ajutor s-au înecat. Abia alaltăieri au fost aflate cadavrele lor, aruncate pe tărâmurile Oltului în partea din jos a satului.

Icoane lucrate de un artist. Cetim în ziarele de dincolo: »Pictorul Costin Petrescu a terminat câteva frumoase tablouri cu subiecte religioase, precum: Isus între cărturari, Maica Domnului, Pavel în areopag ș. a. care vor fi reproduce de administrația casei școlilor în mai multe exemplare și trimise la toate școlile din țară.

Ar fi foarte bine să se răspândească și la noi aceste icoane artistice în locul măzgăliturilor dela Nicula.

O delicată atenție a soției Moștenitorului. În timpul vizitei arhiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia, nepoata primarului, d-l Manolescu, din Sinaia, d-șoara Melania Ionescu din Arad, a fost — după cum se știe — primită de arhiducesa de

Hohenberg, căruia i-a prezentat un frumos buchet de flori. Acum câteva zile soția prințului nostru moștenitor a trimis d-șoarei Melania Ionescu, un portret al ei însoțit de câteva rânduri.

Interesante documente istorice. Sultatul Mehmet V a încredințat revizuirea bibliotecii și a arhivei imperiale profesorului Mahmud-bei, care face și clasificarea lor. Până acum s-au găsit documente importante și totodată interesante, cari aduc o revoluție în știință, mai ales cu privire la relațiile diplomatice. Astfel o scrisoare diplomatică dovedește, că cu puțin timp înainte de împărțirea Poloniei, regele Prusiei, Frideric al II-lea căuta să câștige încrederea Porței. Frideric cel mare a trădat, cu această ocazie, Porței, ce înarmări face Austria împotriva Turciei. S-au găsit și mai multe scrisori ale reginei Elisabeta a Angliei, în care scria sultanului, stăruind ca Turcia să pornească război împotriva Spaniei. Intre altele ea scria în scrisoare: »Doar Englezii și Turcii au același religie. Amândoi cred într-un Dumnezeu, iar afară de aceasta nici Turcii, nici Englezii nu cred în sfinți ca Spaniolii.«

Torpilă care aude! Admiralitatea engleză experimentează o torpilă, care aude zgomotul chiurasatului în potruiva cărui o arunci și se îndreaptă asupra lui. E o torpilă Whitehead, dar are un mecanism înzestrat cu microfon. Microfonul (care mărește cele mai mici sunete, și care e pentru ureche ceea ce-i microscopul pentru ochi) stă în legătură cu o pârche de vase cărmuitoare, la partea dindărăt a torpilei. Zgomotul chiurasatului, lucrând asupra microfonului, face cărma de îndreaptă torpila spre el și anume spre mârșină, care e partea cea mai delicată. Dacă vor eși bine experiențele, se vor întrebuița în marina engleză.

Noul tarif pentru depese, între România și Ungaria este stabilit definitiv. Conform acestui tarif, taxa pentru un cuvânt va fi numai 10 bani, în loc de 12½ bani, cum era până acum.

Știri literare. La Viena s-a jucat cu succes o nouă piesă a lui Arthur Schnitzler: »Rostul vieții« (Der Ruf des Lebens).

Suplimentul ilustrat al ziarului »Berliner Tageblatt«, publică o schiță din viața »țiganilor români« cu mai multe figuri și ilustrațiuni tipice.

Înștiințare. Suntem rugați să comunicăm pe aceste cale învățătorilor întreprinși din protopresbiteratul Brașovului și al Branului, că în 24 Dec. n. se va ține în Brașov prima probă de cor în »Gewerbeverein« la oarele 12

Pentru masa studenților români din Brașov au mai făcut următoarele contribuiri de câte 1 scris fonciar urb. Buc. de 5%, a 100 lei d-nii I. G. Babeș (Azuga) și Emanuil Arghiriade (Sinaia) cu totul 200 lei.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțumite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Valoroasele cărți ale savantului canonic Dr. Augustin Bunea:

1. »Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa«, schiță biografică, Blaj 1890, 20 fileri.
2. »Cestiuni din dreptul și istoria bis. române unite«, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 2 cor. Partea II. 400 pag. 8° 1 cor. 50 fil.
3. »Istoria scurtă a bisericii române unite cu Roma«, în Șematismul Arhidiecezei de Alba-Iulia și Făgăraș pe anul 1900, costă 8 coroane.
4. »Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici«, sau Istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 fileri.
5. »Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse«. Prețul 5 coroane.
6. »Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria« 3 coroane.
7. »Mitropolitul Sava Brancovici« 1 cor. 50 fileri.
8. »Amintirea lui T. Cipariu« 50 fil.

Se află de vânzare la Librăria Seminarului din Blaj și la toate librăriile românești.

1—10

ULTIME ȘTIRI.

București, 22 Dec. Primul ministru I. Brătianu, părăsind parlamentul a fost atacat de un muncitor sindicalist, și rănit la cap și la braț, cu două gloanțe de revolver. Atentatorul a fost prins. S-a pornit o anchetă întinsă.

Budapesta, 22 Dec. Înțelegerile între Lukacs și Iusth n-au putut ajunge la perfecțiune. Iusthiștii vreau s-audă din gura Regelui, eventualele făgădueli. Hedervary pleacă la Viena astăzi sau mâine.

POSTA REDACȚIEI.

H. P. P. — Dă-ne măcar ceva mai mărunt pentru numărul de Crăciun, dar dă-ne degrabă. Întărim. Însănătoșare grabnică! Îți dorim.

R. C. București. — Aceiaș rugare!

N. C. — Nu ne-a supărat lipsa celor câți-va fileri. ce-am cerut pentru pom, de la acei cari ne trimite anunțuri. Suntem doar recompenzați de alții. Puteam fi supărați însă, fiindcă în asta v-deam o neatenție urâtă față de ce scriem. tocmai la cei — vizați. Sau, ceia ce e tot atât de românesc: o nedisciplină.

C. B. și I. N. Fofeldea. Dar cum V-ați putut supăra pentru o glumă nevinovată a corespondentului nostru din București. E o curată întâmplare că a domnit de Fofeldea, căutând o asemănare în Ardeal pentru Mizil. Are și satul dvoastră bărbații săi mari, negreșiți, și va mai avea și în viitor, desigur. Ce-i drept proverbul zice, că »nime nu-i în țeara sa profet« — dar dv. ați avut un noroc mare. Cei cu talent de profet, cum înși-vă spuneți, n-au prea rămas în satul dv.... Primiți salutările noastre.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Strajanu. București I. V. Socecu. Se pot procura prin librăria A. Mureșianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvint în cuvint și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Eieva gimnaziali cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri străine, de sigur se vor bucura de această carte.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.

Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Cele mai bune cadouri de Crăciun portrete mărite după orice fotografie, la Francis Bichoff, strada Hirscher 20.

Conversații în limba franceză de d-na Bichoff, parisiiană. Ora 2 cor.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

tainic încât îți evocă stări sufletești plutoare și melancolice, ca melodia unui cântec de păstor (Tufănele, Flori țării și altele).

Talentului pentru genul popular are a-i mulțami d-na Farago și frumoasa poezie în versuri *Blestemul aurului*, un frumos pendant al povestii *Vultur împărat* de Maria Cunțan, apărut într-un volum al Bibliotecii Copiilor. Acesta ar fi un ram în care s-ar îndeletnici cu mult succes ambele poete și ar îmbogăți un ram destul de sărac, privind bogăția materialului de basme românești.

Pe lângă poeziile originale nu este iertat să trecem cu vederea nici traduceri poezilor noastre din poezii străine, germani, italieni, francezi. Am amintit deja că d-șoara Cunțan a tradus câteva poezii frumoase din volumul Adei Negri: *Maternitate*, a mai tradus și din Goethe, Schiller, Heine, Hugo Salis, Heyse, dar aceste traduceri — afară de *Pelerinajul la Kevloar* de Heine — n-au apărut în volum, ci numai prin reviste. D-șoara Cunțan traduce poezii lirice foarte bine, le știe păstra tot farmecul, toată duioșia originală. Chiar și din *Fecioara din Orleans* de Schiller mai nimerit sunt traduse părțile lirice, minunatele monologuri din actul I și al V-lea.

D-na Farago a scos un volum întreg de *Traduceri* libere, cari se pot număra între cele mai bune traduceri făcute în limba română și pot sta alături de traduceri d-lor Iosif și Anghel. Aceste tra-

duceri ale d-nei Farago sunt, afară de »Biserica« (*Die Kapelle*) de Uhland, toate din limba franceză. Este o colecție foarte interesantă, tot traduse din poezii filosofi, ceea-ce asemenea ne arată predilecția ce-o are d-na Farago pentru poezii, cari tratează problemele vieții, cugetării și simțăminte obștești și adânci. Aflăm poezii frumoase, (de pildă »*valada*« cea renumită,) de ale genialului bohème din veacul al XV-lea Francisc *Villon* autorul faimoaselor »*Testamente*«, cântece caprițioase ale curtezanului *Clement Marot*; un sonet meșteșugit de *Ronsard*, steaua cea mai strălucitoare a Pleadei, o frumoasă poezie a poetului-gramatician *Malherbe*; »*Rugăciunea*« lui *Petru Corneille*, autorul *Cidului* și al lui *Polyeucte*, stă alături de niște poezii frumoase ale marelui poet-filosof *Sully Prudhomme*. Dintre poezii mai noi sunt reprezentate: *Verlaine*, poetul naiv și iarăș complicat, care a și în zugrăvi și descrie c-atâta artă și rafin de temerile sufletului păcătos și plăcerile păcătoșiei, *Henric de Régnier*, poete cel mai de valoare simbolist, *Guyau* și *Francis Gregh*, care s-a știut emancipa de sub direcția simbolismului. Și toate poeziile acestea, atât de diferite unele de altele, ce privește felul de a reda păreriile poezilor despre rostul vieții și pătrunderea lor în tainele naturii și ale omului, la d-na Farago sunt traduse cu aceeaș desăvârșire, păstrându-le întregul lor farmec și întreaga originalitate.

Doamnelor și Domnilor! Mi-am dat

silință, ca în cadrele înguste ale unei conferențe modeste și scurte să vă prezint trei poete contemporane, cărora prin talentul lor adevărat le-a succedat să-și asigure un loc frumos în literatura română mai nouă. Nu mă îndoiesc că cu toții ați cunoscut mai mult sau mai puțin poeziile poetelor Cunțan, Farago și Pitiș, dar nădăjduesc totuși că mi-a succedat a pune activitatea lor literară într-o lumină mai mare. Împlind în aprecierea mea, unde s-a potrivit, versuri de ale poetelor noastre, am voit totodată să vă scot în relief frumseța lor, ca astfel să trezesc în d-voastră dorința de a ceti în întregime volumele d-lor.

Poetul își pune toate simțirile și toate cugetele, până și cele mai intime și tainice, cu un cuvânt tot sufletul său, mai fin și mai susceptibil decât al altor oameni, în poeziile sale! Partea noastră a cetitorilor este mult mai mică și poate mai plăcută; noi n-avem decât să ne bucurăm de bucuriile lor, să ne întristăm cetind-le durerile și suferințele, să ne deschidem inima și sufletul ascultându-le destăinuirile

Precum ascultă priveghitori
Cu suflet însetat
Și murmurul dela izvor
Și doina pe 'nserat. (M. Cunțan).

Sibiu, Decembrie 1909.

Dr. Eleonora Lemény.

16,000
părechi se lucrează
în săptămână.

Numai fabricat propriu.

12,000
lucrători
și funcționari.

Deschidere de Magazin.

Aducem la cunoștința Onoratului public, că cu 1 Octombrie a. c. am deschis în **Strada Porții Nr. 8**

Un magazin de încălțăminte

unde se vând

cele mai elegante și moderne ghete, de calitate recunoscută de bună și solidă, cu prețuri foarte ieftine.

Ca reprezentant al nostru este încredințat Domnul **I. D. AVRIGEANU.**

„TURUL“

:: fabrică de încălțăminte, societate pe acții. ::

FILIALA: Brașov, Stada Porții Nr. 8.

110
Filiale
proprii.

Forme probate.

Serviciu
reel

Publicațiune.

Pentru darea în lucrare a 18 ferestrii duple la edificiul gimnaziului gr. or. rămân din loc (partea de jos, parterre) și 4 ferestrii mari duple la sala de desbrăcat a băilor de abur, se publică licitațiune cu oferte pe Mercuri în 16 Decembrie v. 1909 la 4 oare p. m. în cancelaria subsemnatei Eforii.

Materialul de lemn necesar pentru cele 4 ferestri delă băi se dă din partea Eforiei școlare.

Oferenții vor prezenta în plic închis și sigilat modelul după care voesc să ezece lucrarea, prețul și calitatea materialului, socoteala despre așezarea completă a ferestrilor și în fine vadiu de 10% socotit delă suma oferită.

Oferte se primesc până Mercuri în 16 Dec 1909 v. la 4 oare p. m. Brașov, în 7 Dec. 1909.

Eforia școlaelor centrale
gr. or. române din Brașov.

Cursul la bursa din 1909

Din 21 Decembrie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	113 70
Renta de aur de ung. 4%	82 40
Imp. căl. fer. ung. în aur 3 1/2%	82 40
Imp. căl. fer. ung. în argint 4%	83 25
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Imp. ung. cu premii	216 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	152 50
Renta de hârtie austr. 4 1/10	95 10
Renta de argint austr. 4 1/10	95 10
Renta de aur austr. 4%	117 50
Renta de corone austr. 4%	95 15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 50
Losuri din 1860	172 10
Acții de-ale Băncii ung. de credit	784 25
Acții de-ale Băncii austr. de credit	672 80
Acții de-ale Băncii austro-ung.	1768 —
Napoleoniori	19 14
Mărei imperiale germane	117 80
London vista	241 15
Paris vita	95 67 1/2
Note italiene	95 05

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Decembrie n. 1909

Bancnote rom. Cump.	18 78	Vend.	8 86
Argint român	18 60		18 80
Leu turcesci	20 25		21 80
Solis. fonc. Albine 5%	100.—		101.—
Rubie Rusesci	254.—		256 —
Napoleoniori.	19.06		19.16
Galbeni	11.20		11 40
Mărei germane	117.—		117.50

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău. P. Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăul unei cole de note (musica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov

AVIZ!

Subscrisul are onoarea a aduce la cunoștința On. public din oraș și provincie, că

ATELIERUL FOTOGRAFIC

:: l'a luat iarăși în regie proprie ::
sub conducerea personală.

Toate lucrările ce se țin de bransa mea, (care a le numi special ar fi de prisos) le voui lifera cu prețurile cele mai ieftine spre mulțumirea clienților mei.

Atrag atențiunea asupra specialității mele de fotografii în mărime naturală și bust pe Platin veritabil.

Cu toată stima

LEOPOLD ADLER,

Photograf.

Brașov, Strada Porții Nr. 14.

(871,5—12.)

R. TUZA, aurar, Brașov,
24. Strada Michael-Weiss 24.

Mare magazin în:
clasiornice de aur și argint,
precum și

: obiecte de aur și argint :
cu preț moderat.
Reparaturile se efectuează prompt
și sol d.

Garanție reală.

(872,8—12.)

CHAMPAGNER TÖRLEY

Prețuri foarte reduse numai în Novembre și Decembre.

Costume dela
Izsák
8.50.

ATENȚIUNE!

Rocuri blănite
dela
Izsák
12.—

Mare vânzare de Crăciun
cu prețuri foarte reduse
Haine de bărbați și de copii.

IZSAK HENRICH & Co.

Rocuri lungi
de iarnă
Izsák
11.—

Strada Porții 9.

Pantaloni
Izsák
2.75.

Rocuri scurte
Micado,
Izsák
6.50

Costume de copii
6.50

Rocuri de iarnă
pentru copii 7.—

Pantaloni pentru copii
2.—

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fieri
se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tătăungeria de pe par-
cul Rudlof și la Eremias Nepoții.